

Publiczne Przedszkole nr 4
w Złotowie

Program adaptacyjny

Będę przedszkolakiem!



*„Odrobiną sukcesu, zachęty i zaufania,
środowisku sprzyjającym pracy, dziecko może
dotrzeć do krańców świata.”*

Celestyn Freinet

Opracowały:

Natalia Jackowska

Aleksandra Szmyt

Spis treści

1. Wstęp.....	s.3
2. Problem dziecka rozpoczynającego edukację przedszkolną.....	s. 4
3. Założenia programu.....	s.5
4. Opis działań.....	s.7
5. Oczekiwane efekty.....	s.8
6. Metody i formy służące realizacji programu adaptacyjnego.....	s. 9
7. Współpraca z rodzicami.....	s.11
8. Ewaluacja.....	s.12
9. Literatura.....	s.12
10. Załączniki.....	s.13

Wstęp

Przedszkole to pierwsze ważne ogniwo w procesie edukacji. Dziecko przekraczając po raz pierwszy próg placówki przedszkolnej rozpoczyna nowy etap w swoim rozwoju. Moment ten należy do najbardziej trudnych i znaczących w jego życiu. Dla wielu dzieci oznacza on pierwsze kontakty z dużą grupą rówieśników, rozstanie się z najbliższymi osobami, zaistnienie i funkcjonowanie w nowym środowisku. Nowe środowisko, przysparza mu wiele trosk i trudności. Może powodować poczucie zagubienia, wywołać negatywne emocje. Dlatego ważne jest, by dziecko poznawało nowe otoczenie w poczuciu bezpieczeństwa. Program adaptacji do przedszkola to działania pedagogiczne, które sprzyjają rozładowaniu negatywnych doznań dziecka, zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa i prawidłowy rozwój we wszystkich sferach. Przedszkole nie zastąpi rodziców, nie zdejmie z nich odpowiedzialności za rozwój i wychowanie, ale może i powinno wspomagać ich w razie potrzeby, doradzać, kompensować braki. Wynika stąd konieczność uzgodnienia celu, zasad postępowania, określenia wspólnych oddziaływań. Wzbudzenia w rodzicach poczucia przynależności do wspólnoty przedszkolnej. Czynne włączenie się w ten proces najbliższych tj. rodziców, opiekunów dziecka w znacznym stopniu ułatwi dzieciom nawiązanie kontaktu z nauczycielem, rówieśnikami, personelem przedszkola w warunkach komfortu psychicznego. Program adaptacji nie gwarantuje dobrej adaptacji dziecka do przedszkola, ale znacznie ją przyspiesza i ułatwia, nie wszystko już jest nieznanne, nowe, nie wszystko budzi niepokój.

Problem dziecka rozpoczynającego edukację przedszkolną

Adaptacja jest to proces przystosowania się do nowego środowiska społecznego, sytuacji, warunków. Dla małego dziecka takim nowym środowiskiem jest przedszkole. Moment pójścia do przedszkola jest bardzo ważny zarówno dla dziecka jak i dla rodziców/opiekunów.

Nie wszystkie dzieci potrafią sobie poradzić z tą sytuacją. Mały przedszkolak idzie do nowego nieznanego środowiska, w niektórych budzi to lęk, w niektórych ciekawość i radość. Udana włączenie do grupy przedszkolnej ma ogromne znaczenie dla dalszego rozwoju małego człowieka. Jeżeli początkowy okres pobytu dziecka w przedszkolu wiąże się z przyjemnymi uczuciami i przeżyciami, wówczas jest ono pozytywnie nastawione na odbiór świata i ludzi. Jest ufne i nie reaguje lękiem, gdy poznaje coś lub kogoś nowego.

Dzieci przychodzące do przedszkola znacznie różnią się od siebie poziomem zdolności przystosowawczych. Część dzieci adaptuje się szybko i łatwo, ale są też tacy, którzy mają z tym duży problem. W pierwszych dniach września rodzice patrzą z przerażeniem na płacz swojego dziecka. Dzieci na nowe miejsce, sytuacje reagują w różny sposób np.: płaczem, krzykiem, ucieczką, wycofaniem.

Pragnąc maksymalnie zmniejszyć trudności adaptacyjne warto dostatecznie wcześniej przygotować dziecko do tej nowej sytuacji i stopniowo przyzwyczajać je do przebywania w nowym miejscu pod opieką osób trzecich. Do takich trudnych sytuacji trzeba przygotować dzieci i ich rodziców.

Stopniowe przygotowanie dziecka do pójścia do przedszkola, osvajanie go z miejscem, rytmem dnia, zasadami, myślą o przedszkolu oraz usamodzielnianie – rodzi w nim początki tożsamości przedszkolaka.

Założenia programu

Założeniem programu jest wspomaganie i ukierunkowanie rozwoju dziecka zgodnie z jego wrodzonym potencjałem i możliwościami rozwojowymi. Program adaptacyjny oparty na wiedzy o rozwoju dziecka, określa system wzajemnych oddziaływań pedagogicznych oraz organizacyjnych przedszkola, rodziny w celu stworzenia dzieciom lepszego startu przedszkolnego.

1.Cel główny programu

- Tworzenie dzieciom warunków do łatwej adaptacji w przedszkolu.

2.Cele ogólne programu

- Zaspokojenie poczucia bezpieczeństwa dzieci podczas adaptacji do przedszkola.
- Eliminowanie stresu adaptacyjnego.

3.Cele szczegółowe programu

- Zmniejszenie u dzieci trudnych napięć emocjonalnych w pierwszych kontaktach z przedszkolem.
- Motywowanie dzieci do podejmowania działań i zachowań sprzyjających integrowaniu się z przedszkolem.
- Nawiązanie bliskiego, serdecznego kontaktu w relacjach: nauczyciel – dziecko, nauczyciel – rodzic.
- Motywowanie rodziców oraz pracowników przedszkola do zapewnienia optymalnych warunków do łatwej adaptacji.
- Integracja rodziców z przedszkolem w celu ułatwienia lepszej współpracy.
- Poznanie oczekiwań rodziców wobec przedszkola (ich upodobania, potrzeby dzieci).
- Zapoznanie rodziców z bazą i z pracownikami przedszkola, jego organizacją pracy.

4.Realizatorzy programu adaptacyjnego

- Dyrektor placówki;
- Nauczyciele grupy dzieci 3 - letnich rozpoczynających edukację przedszkolną;

5.Termin realizacji programu:

- Miesiące: sierpień, wrzesień, październik oraz listopad

Opis działań

1. Spotkanie organizacyjne dla rodziców – czerwiec :

- nawiązanie kontaktów z rodzicami,
- zaprezentowanie pomieszczeń przedszkola, oraz ich funkcji.
Przedstawienie rozkładu dnia, oraz w minimalnym stopniu pokazanie pracy przedszkola,
- rozdanie folderu przedszkola zawierającego podstawowe informacje o organizacji placówki, zajęciach dodatkowych proponowanych w naszym przedszkolu oraz pracy z dziećmi,
- przedstawienie rodzicom programu adaptacyjnego w celu udzielenia dziecku wsparcia psychicznego i pomocy w procesie przystosowania do nowego środowiska przedszkolnego,
- rozdanie rodzicom ulotki zawierającej wskazówki, jak pomóc małemu dziecku wkroczyć w nowe, nieznane środowisko.

Rodzice:

ankietowanie rodziców nowoprzybyłych dzieci, w celu uzyskania informacji na temat adaptacji dzieci do nowych warunków:

- ✓ kwestionariusz wywiadu z rodzicami dzieci
- ✓ oczekiwania rodziców wobec dzieci.

2. Dni otwarte w przedszkolu

- zapoznanie dzieci z bazą materialną i przestrzenią przedszkola z udziałem rodziców (salą, szatnią, placem zabaw),

- nawiązanie kontaktu z nieznanymi osobami dorosłymi (nauczycielem, pomocą nauczyciela, obsługą przedszkola oraz rówieśnikami),
- poznanie rozkładu zajęć i organizacji życia w grupie przedszkolnej przez dzieci,
- wybór i poznanie przez dzieci znaczków indywidualnych w szatni,
- zabawy integracyjne, dydaktyczne, słuchanie krótkich opowiadań, dowolne zabawy w kąciakach zainteresowań.

3. Zebranie organizacyjne z rodzicami we wrześniu :

- przedstawienie standardów rozwojowych dziecka 3-4 letniego,
- omówienie wybranych problemów adaptacyjnych u dzieci oraz możliwości ich rozwiązania.

Oczekiwane efekty

Dziecko potrafi:

- spokojnie rozstać się z rodzicem,
- przezwyciężyć lęk i obawy przed zmianą środowiska,
- uczestniczyć w życiu grupy,
- wesoło bawić się z koleżankami i kolegami,
- z zaufaniem zwracać się o pomoc do nauczycieli i pracowników przedszkola,
- przestrzegać podstawowych reguł współżycia w grupie,
- zrozumieć, że pobyt w przedszkolu jest czasowy i zawsze kończy się powrotem do domu z rodzicami,
- zapoznać się z pomieszczeniami, w których będzie przebywać w przedszkolu.

Rodzic:

- ma poczucie bezpieczeństwa o swoje dziecko,
- zna nauczycielki oraz personel przedszkola,
- zna pomieszczenia, w których będzie przebywać jego dziecko
- współpracuje z przedszkolem – zna cele i zadania,
- wie, w co wyposażyć dziecko do przedszkola,
- rozumie znaczenie samoobsługi i samodzielności dziecka jako warunków lepszej adaptacji w środowisku przedszkolnym,
- wie, w jaki sposób pomóc dziecku pokonać „próg przedszkola”
- nawiązuje aktywną współpracę z przedszkolem.

Nauczyciel:

- poznaje dzieci, którymi będzie się opiekował,
- zna środowisko domowe dzieci,
- planuje pracę w oparciu o wyniki obserwacji zachowań dzieci,
- zna oczekiwania rodziców wobec przedszkola.

Metody i formy służące realizacji programu adaptacyjnego

Dziecko w wieku przedszkolnym charakteryzuje się dużym ładunkiem emocjonalnym. Realizując założenia programu należy tak dobrać metody i formy, by efekt był jak najlepszy. W pracy z dzieckiem podstawową formą działalności jest zabawa. W zabawie w sposób naturalny, nie stresujący dziecko – bawiąc się uczy. Jest ona celem sama w sobie. Dzięki zabawie dziecko zaspakaja swoje potrzeby fizyczne, psychiczne, społeczne, a także ciekawość poznawczą.

Najczęściej stosowane metody nauczania to:

- podająca - np. opowiadanie, wiersz, historyjka obrazkowa, piosenka itp.
- aktywizująca - oparta na przeżywaniu różnorodnych treści i wartości,
- problemowa – oparta na odkrywaniu nowych wiadomości podczas rozwiązywania problemów, np. inscenizacja , burza mózgów, gry dydaktyczne,
- praktyczna - oparta na działaniu polegającym na zmienianiu rzeczywistości i samego siebie poprzez sprawdzanie wiadomości w praktyce, ćwiczenia.

Praca z dziećmi w przedszkolu wymaga określonych form organizacyjnych. Do podstawowych form pracy wychowawczej i edukacyjnej w przedszkolu należą:

- zabawa dowolna i zorganizowana,
- czynności samoobsługowe związane z utrzymaniem higieny osobiste
- spacer i wycieczki,
- zajęcia organizowane przez nauczycielkę,
- uroczystości przedszkolne (np. Pasowanie na Przedszkolaka, Dzień Babci, Dzień Rodziny itd.).

Współpraca z rodzicami

Rodzice dzieci przedszkolnych tworzą integralną część programu adaptacyjnego, dlatego współpraca z nimi jest bardzo ważna. Umiejętnie należy więc dobrać formy współpracy z rodzicami dzieci. Formy kontaktów z rodzicami wychowanków:

- zebrania z rodzicami
- kontakty indywidualne

- spotkania rodzinne
- zajęcia otwarte dla rodziców
- uroczystości przedszkolne
- ulotka informacyjna o przedszkolu i wyprawce przedszkolaka'

Zajęcia adaptacyjne tworzą swoisty klimat. To znakomite warunki dla stworzenia dobrej atmosfery w grupie w czerwcu i we wrześniu. Program adaptacyjny nie gwarantuje dobrej adaptacji, lecz znacznie ją przyspiesza i ułatwia. Odwracając uwagę dziecka od rodziców wzbudzamy w nim zaciekawienie zabawą, kolegami lub atrakcyjną zabawką. Jeżeli dziecko dziś jest zainteresowane, zaciekawione- jutro przyjdzie chętnie. W czasie dni adaptacyjnych dzieci poznają się nawzajem, rodzicem zdobywają wiedzę na temat życia i pracy przedszkola, a nauczyciel poznaje i obserwuje dziecko. Zawiązuje współpracę z rodzicem.

Ewaluacja

Dziecko, które w przedszkolu przechodzi okres adaptacji poddane jest ciągłej i wnikliwej obserwacji. Każde działanie nauczyciela musi być przemyślane i zaplanowane. Nauczyciele muszą więc dostosować warunki otoczenia do potrzeb dziecka uwzględniając jego stopień rozwoju psychicznego, emocjonalnego i społecznego. Ewaluacją końcową będą rozmowy indywidualne z rodzicami dotyczące przebiegu adaptacji dziecka w przedszkolu.

Literatura

1. E. Krupa „Witamy trzylatki” Wychowanie w Przedszkolu, nr 7 2005
2. R. Dąbrowska „Będę przedszkolakiem” Kraków 2010
3. J. Lubowiecka „Przystosowanie psychospołeczne dziecka do przedszkola”
WSiP Warszawa 2000
4. E. Szelska – Wyrwa „Długi proces adaptacji” Wychowanie w Przedszkolu
2004/4
5. D. Gęzikiewicz, L. Szabelka „Witamy trzylatki” Wychowanie w
Przedszkolu 2004/4

Załączniki

Przykłady Zajęć - Spotkań Adaptacyjnych

SPOTKANIE I

„Dni otwarte” – miesiąc wakacyjny – sierpień – 29 – 30.08.2022 r.

- * prowadzenie zajęć integracyjnych w sali i na podwórku przedszkolnym z dziećmi i rodzicami;
- * informacja dla rodziców „Co ułatwia adaptację dziecka do przedszkola”;
- * informacja dla rodziców o wyprawce, jaką należy przygotować dziecku do przedszkola;
- * ankieta dla rodziców